

Radu Gabriel Pârvu

Frosica și
Arhanghelul Gavriil

„Nimeni nu știe să spună ce a fost la început:
închisoarea sau grădina.”

(Radu Gabriel Pârvu, *De ce urma să coboare din
trăsură Frosica?*)

Sigur este doar faptul că închisoarea se afla în apropierea grădinii. Le despărțea protector și preventiv o livadă care părea fără stăpân. Cu mintea de-acum, eu aș numi-o purgatoriu. Dar cine a sădit grădina Edenului și cine a organizat iadul închisorii? Grădina a fost de la natură, închisoarea a fost de la oameni. — Și toate sunt de la Generalissim, făcă-se voia Lui!

Să fi vrut El ca Frosica să ajungă tot acasă tocmai când plecase de-acasă? Negreșit, Caron este unealta Generalissimului, îmi răspunse bunica. Mucenița sau Calyopi? Întrebă nepoata. Bunicile au certitudinile lor, ce mai contează care dintre ele? Atunci, spune-mi măcar cine este Caron — se mai interesă ea. Am privit-o lung și încurcat: părea să nu fi fost protagonista romanului *De ce*

urma să coboare din trăsură Frosica? și nici să se fi iubit cu valetul vizitiu.

Spontană cum o știm, fata îmi propuse un târg: Haide, domnule autor, să trecem cu buretele peste ceea ce s-ar putea numi de-acum „volumul întâi” și să ne imaginăm o altă voie a Domnului: **Sau** așa vor fi stat lucrurile.

Frosica nu mai așteaptă acordul meu și se adresează direct cititorului: Gata, vacanța s-a terminat! A fost prima dată când n-am mers la conac vara și uite că tocmai atunci mi s-a întâmplat! Ce ți s-a întâmplat, Frosico? fu rîndul meu să joc rolul ingenuului, de parcă n-aș fi fost autorul volumului precedent. Dacă nu mai depind de concediul pediatriei, am putut s-o vizitez pe Calyopi și în pragul lui noiembrie. În vacanță ieși în afara istoriei cotidiene, devii atemporal, îți imaginezi excursii sau chiar le faci, dispui de răgaz, ca să visezi birjari și să umbli cu ei prin pintenul pădurii, ce bine a fost! — Atunci nu pot fi decât la cealaltă bunică, unde realitatea este peste gard, ne încredințăm Frosica, iar Mucenița gemu: Eh, maică mare, pentru tine aș fi vrut să fie și aici tot un basm, ca dincolo!

Dar rai a fost, bunico, fiindcă ne-am priceput să-l păstrăm. Și-apoi cine să ne spună și cine să se întrebe? Peste gard, dincolo de tăcere nu e decât tăcerea.

Dacă este să revenim deci la rutina realității și să ne lipsim de miticul conac, înainte de a-l abandona pe Caron, să-l mai chemăm o dată acum, la început, ca să ne reunească pe toți, să-i aducă încoace pe răposați, fiindcă nu pot concepe volumul doi fără ei. De aceea, în așteptarea acestei reîntâlniri, personajele intervin de pe unde s-or

fi aflând încă și își tot dau replici, reconturându-și profilul. Așa că nu trebuie să ne pretindă nimeni cine știe ce concordanțe spațio-temporale.

De ce să mai ticluiesc cine știe ce acțiune captivantă? Normalitatea vieții este deja interesantă în sine. — Numai să-i văd pe toți la masa mare din sufragerie! Aș aprinde candelabru, aplicile și lampadarele, le-aș reacționa pe Lina și pe Tinca sau chiar pe primordiala Safta să scoată vesela de porțelan, tacâmurile de argint și niște vin de căpșunică, de care-i plăcea pediaterului la sărbători. Și tot pentru el, o țigară de foi. Cubaneză veritabilă, ca să-i mai văd o dată ochii luminându-i-se. Atunci preotul Iancu are să se creadă pe banca de sub caiși și are să-și aprindă, la rândul lui, un Snagov, spre a completa ritualul șerbetului roz. Iar tată și fiu se vor privi mulțumiți prin norul de fum la care au contribuit amândoi.

Să-i adun de pe unde sunt, viii cu morții și morții cu viii, discriminarea asta-i absurdă câtă vreme toți au rămas ai noștri, Frosico, iar absența lor este vie, după cum prezența multora dintre cei rămași în viață este moartă. Cu siguranță, unii dintre cei risipiți pe pământ se află mai departe de noi decât cei plecați cu trupul în pământ și cu sufletul în văzduh, nimeni nu știe ce s-a ales de ei, să vină toți acasă, ca la chemarea Părintelui ceresc, și să sporovăim ca altădată, să vadă cu ochii lor stinși ce-am ajuns, Frosico, mai știi cum a răbufnit odată Tătăițu, vă plimbați amândoi agale prin spatele conacului, venea dinspre pîntenul pădurii zvon de primăvară și iarba crudă era udă, iar el ți-a mărturisit din senin, de parcă se confesa foilor păstrate în cutia de halva: Nu mi-e frică de moarte, însă am o mare neliniște, micule, că după ce nu voi mai fi, n-am să

mai știu nimic de tine. Este singurul lucru pentru care nu pot să mă împac cu El, încheiase oftând popa Iancu și se uitase pieziș în inima cerului, printre ramurile bătrâne ale cașilor. Dar nimic nu se clintise dincolo de ele.

Pe nepoată n-o preocupa atunci relația bunicului cu Generalissimul, ci bunicul însuși: Cum să nu mai fii, doar nu ești o părere?! — Fiindcă învățase recent cuvântul „părere“, Frosica îl tot repeta în contexte diferite și ciulea numaidecât urechile fragede, ca să audă reacția celorlalți.

Așa că, dacă Tătăițu n-a fost o părere, poate veni acum în carne și oase să-și reocupe anteriorul de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Are să se așeze tacticos la masa din sufragerie lângă Calyopi și o va săruta din nou în podul palmei, după obiceiul lor din primul volum. Apoi ar mai înțepa o dată obrazul Frosicăi cu barba-i aspră și la urmă și-ar bate peste greabăn, bărbătește, fiul, ca pe un armăsar de rasă.

La rândul lui, eroul își va stăpâni incontinența urinară și are să pocnească țanțoș din călcâie, înclinându-se ușor în fața Teiei, care-și va fi pus în onoarea lui rochia bleu cu buline galbene, de la primul lor bal. Maică mare, este chiar el, nu-i nicio părere, după atâția ani de veghe îl cunosc milimetru cu milimetru, ne-ar asigura Mucenița și ar presupune apocaliptic: O fi venit ceasul mării Învieri, urmează Judecata de Apoi! — Dar pe mine nu m-a anunțat nimeni de un asemenea eveniment, mi-ar arunca peste umăr Nasta, înainte de a intra ofuscată în scenă.

Când ochii magnetici, de catifea și miere, ai pediatrului ar aluneca peste cei prezenți, Frosica va citi în ei

bucuria revederii, s-ar îmbrățișa amândoi din priviri înainte de a se cuprinde în brațe cu respirația tăiată, iar preoteasa ar icni nedeslușit, cuprinzând între palme obrajii fiului, și-ar țuguia buzele în vederea unui sărut și s-ar muștra singură că nu i-au mai rămas decât interjecțiile de uimire. Până și Nasta, retrasă deja într-un fotoliu, și-ar șterge neostentativ, fiindcă n-o vede nimeni, câte o lacrimă din colțul ochilor proaspăt rimelați.

După aceea în tocul ușii ar apărea și Safta, cea primordială, înconjurată de Tinca și Lina, curioase să vadă cum mai arată conașii și conașele, dar și pregătite să le aducă tava cu șerbet roz. — Domnule scriitor, încurci locurile, mă avertiză Frosica, șerbetul de trandafir este marcă înregistrată la conac, aici meniul obligatoriu conține pelteaua de gutui, moștenire de familie.

În timpul ăsta, eu am să repet gestul bunicului de a pune cu evlavie la pick-up, precum Evanghelia pe masa din altar, discul lui preferat, ca să-mi întâmpin oaspeții cu *We all live in a yellow submarine*.

Iar cititorul cărcotaș va constata că reuniunea de familie de la conac, înfățișată în *De ce urma să coboare din trăsură, Frosica?*, se va muta în casa cu grădină de lângă pușcărie.

Ceea ce mi-am imaginat până acum a fost doar expresia dorinței. Să vedem însă dacă are să se petreacă așa și în realitate! Putem începe deci? cerui asentimentul personajelor. — Dovada că ele se gândiseră înaintea mea la o asemenea scenă este că anticipatoarea Lina aranjase totul, iar acum nu-i rămăsese decât s-o anunțe pe bunica: Sufrageria este gata, Coană mare, am pus tacâmurile

bune, sunt pentru fiecare, dacă mai apare careva, am pregătit un set nou. Sfântulița nu se gândea însă la tacâmuri, ci la cei care se vor așeza în dreptul lor: Nu este ușor să-i aduni pe toți, fie și la o reuniune de familie. Mai ales când afară plouă mocănește.

Păi, dacă acum ți-ai găsit și dumneata să ne chemi! se auzi glasul lui Metode din colțul de lângă soba de care tocmai se lipise ca să-și zvânte umerii uzi. Trosneau lemnenele în foc. Nimeni nu-l văzuse pe chirurg când intrase. Purta nelipsita pălăriuță pestriță, cu care se ducea la pescuit, dar părea mai îmbătrânit, niște dungi vineții îi apăruseră pe sub ochi și avea privirea mai întunecată. Nu a depins de mine, se scuză gazda, acum a decis domnul scriitor să înceapă romanul.

De fapt, în afară de bolnavii din rezerva 14, nimeni nu-l văzuse pe Metode când plecase. Căzuse între paturi, fără a mai apuca să se gândească la capturile lui de pe baltă. Era la o contravizită banală, când strada rămăsese fără pește proaspăt, iar Valea, fără cuceritorul ei.

În cadrul ușii apăru apoi, pe neașteptate, celălalt medic al familiei, pediaterul, cu țigara în colțul gurii. Aceasta era pe terminate, așa că el se pregătea să-și mai aprindă una. Înseamnă că n-a renunțat la nărav nici acolo. Sfinte Petre, ce contrabandist o fi furnizând țigări în rai?

Calyopi înlemni: știa că băiatul ei are să răspundă chemării Frosicăi, dar revenirea lui în carne și oase la atâția ani de la dispariția aceluiași trup, fiindcă negreșit sufletul i-a rămas aici, o lăasă fără suflare. Nu-și schimbase nici chipul, nici hainele, ceea ce confirma că, dincolo, timpul care ne terorizează toată viața este anulat în sfârșit. Era intactă până și imaculata batistă din buzunarul

de la piept, pe care Nasta i-o aranjase atent după ce îl pusese în coșciug.

Apoi preoteasa își veni în fire și, gemând sfâșietor, de parcă ar fi fost lovită în moalele capului, ridică brațele, ca să-l întâmpine. Reîntâlnirile de suflet(e) sunt întotdeauna mute. În clipa aceea se simțiră îmbrățișați amândoi de către popa Iancu, care nu coborâse încă din înaltul cerului: pesemne că timpul încremenește tocmai în momentul când se oprește fiecare, iar părintele, care se oprise bătrân, se mișca mai greu.

Are să vină și taică-tău, îi șopti pediatrului la ureche Calyopi, care nu știa să păstreze un secret. Pentru ea surpriza, dacă era surpriză, nu trebuia să fie organizată de cineva, nici măcar de Frosica. Atunci amândoi se întoarseră și așteptară încordați reparația preotului. Cu siguranță, are să certifice și el anularea timpului, purtând anteriorul cu care îl îngropaseră. Adică ai așteptat degeaba ca bunicul să-și reocupe anteriorul din dulap? întrebă Frosica. Țla era de serviciu, astea-s odăjdiile bune, preciză Calyopi. Nu te duci oricum la întâlnirea cu Generalissimul.

Rămăseseră cu mâinile petrecute peste mijloc și nu se mai ivea nimeni, ca și când timpul contenise din nou: un instantaneu cât o veșnicie, așa cum le plăcea lor. Cine mai cuteza să-i întrecă în eternizarea clipei? Se oprise, ca într-o poză de grup, până și fumul care ieșea din țigara pediatrului.

În liniștea zdrobitoare din încăpere exista un obscur ungher de tensiune: în ciuda tuturor previziunilor, Nasta tânjea și ea după o îmbrățișare, dar nu se cădea să strice cronologia, bărbatul ei trebuie să scape mai întâi din chingile materne. Este încă în uterul soacră-mii, ar

fi spus ea dacă i s-ar fi cerut o explicație, așa că am să-mi aștept cuminte rândul, cum am făcut de altfel toată viața.

Vine cine nu te aștepți, murmură Calyopi când văzu că în locul preotului se înșiră lângă ușă Lina și Tinca, urmate de mama Safta. Abia acum, fiind toate la un loc, le pot distinge fără să le confund, îmi zisei, mulțumit că am depășit dificultățile din primul volum. La rândul ei, preoteasa nu-și ascunse satisfacția că mai poate prelungi îmbrățișarea cu fiul ei, pentru că altminteri ar fi trebuit să-l elibereze în favoarea Nastei și să se îndrepte spre popa Iancu.

Bunica se înșelase. Slujnicele știu întotdeauna mai multe decât conașele: Caron urca în grabă treptele ca să-i deschidă ușa preotului Iancu, iar ele voiau să le dea onorul în absența unui covor roșu. Merge și oltenescul nostru ponosit! se resemnă Calyopi, când își dădu seama ce se întâmplă. L-am recuperat din mahala, îl prezentă pe Tătăițu birjarul, ca un bădăran, fără să mai dea binețe. Cititorul nevizat trebuie să știe însă că așa își numea parohia chiar popa Iancu și, în consecință, ofensa nu era atât de mare.

Nu fremătă doar bunica, desprinsă în sfârșit de pediatru — care, înainte de a o regăsi pe Nasta, își mai aprinse o țigară și pufăi cu sete, azvârlind deasupra capului un cerculeț ca o aureolă —, ci și nepoata, căreia Caron i se păru dintr-odată foarte familiar. În mod ciudat, nimeni nu se întrebă ce naiba căuta Frosica în brațele lacheului. Probabil că toți reușiseră să citească primul volum înaintea fetei. Numai așa se explică de ce Tătăițu nu se opri mai întâi în dreptul ei, ci se duse neabătut spre Calyopi, ca s-o sărute în podul palmei. Bunica masivă încercă să-și

dreagă vocea spartă, dar în loc de silabe se trezi cu lacrimi în fundul gâtului, ca atunci când mâncase fără brânză supă cu găluște.

Femeile se uită mai întâi la haine și chip. Totul se păstrase la popa Iancu: odăjdiile cele noi, barba țepoasă îngrijită recent, negul mare de la rădăcina nasului, ochelarii ușor aburiți, lobi lăsați ai urechilor. Coborâse parcă din poza de la conac, pe care acum Tinca o compara în memorie cu originalul. De-ar veni și Tadeu al ei! Nu știa ce voise să spună Frosica atunci când anunțase că i-a chemat pe toți, iar acum nu putea s-o întrebe, fiindcă fata se topise cu totul în brațele lui Caron. Slujnica se mai uită o dată și avu într-adevăr impresia că tocmai Frosica dispăruse, contopindu-se cu vizitiul prost-crescut, pe când ceilalți apăreau unul câte unul. Este drept, Tadeu încă lipsea, dar toți înseamnă până la urmă toți, conași și servitori laolaltă, așa au trăit și așa se știu, tot astfel trebuie să se reîntâlnească în veac, de pe unde i-or fi risipit viața și moartea.

Și, în definitiv, unde este Frosica? Ne-a dat întâlnire și se face brusc nevăzută. Atunci toți se uitară la brațele vânjoase ale lui Caron, îndărătul cărora nu mai era urmă de Frosica. Se strângeau între ele, parcă autocuprinzându-se, vizitiul părea suficient sieși. Am trăit să văd și birjari narcisiști! bombăni Calyopi, care reușise să-și învingă lacrimile, iar popa Iancu se întoarse zâmbind, ca să vadă oglinda în care se admira Caron. Frosica era acolo, văzută numai de Tătăițu, pâlپând ca o flacără și ieșind zvârlugă din brațele valetului.

Acum putem merge și în poiana cu ceai, îi aruncă ea peste umăr bunicului. Când vei lua vacanță, micule, îi promise popa Iancu, ignorând faptul că nu erau la conac și că,